

Notulen Advies Raad**Datum vastgesteld** : 06-04-2020**Datum overleg** : 22-04-2020**Locatie** : Digitaal via Microsoft Teams**Aanwezig** : Carel Bouma, Henk Spruijt, Harrie Janssen, Joost van Alphen, Tjitske Brouwer, Luuk Schouten, Jan Groen, Corneel van Rijn, Gerard Hardeman, Kim Wessels, Nicolette Klijnhout-Klijn (directeur Skal),**Afwezig** : Karst Jacob Kooistra Oeble Kempenaar Wim van Marrewijk, Hero Havenga de Poel**Voorzitter** : Ineke Mastenbroek**Notulist** : Ellis de Vries**1. Opening en mededeling**

De voorzitter heet iedereen welkom. Het zijn bijzondere en onzekere tijden. Via deze digitale wijze van communiceren en vergaderen kan de Ar toch bijeen komen, ondanks de beperkende omstandigheden. De directeur zal vandaag een presentatie aanbieden en het is de bedoeling dat de Ar daarover vragen kan stellen en opmerkingen erbij kan plaatsen.

2. Skal en de manier hoe de corona crisis daar invloed op heeft.

De voorzitter biedt Nicolette Klijnhout de gelegenheid om daarover de leden kort te informeren.

Nicolette Klijnhout: De omstandigheden zijn extreem. Daar waar mogelijk is, hebben we arbeidstijdverkorting aangevraagd. Medio maart is Skal op basis van de maatregelen van het kabinet voorlopig gestopt met de fysieke inspecties, tenzij er signalen zijn dat fysieke controle absoluut noodzakelijk zijn. Dat betekent dat de jaarlijkse inspecties voorlopig niet fysiek uitgevoerd worden, sinds eind maart worden wel de toelatingsonderzoeken via kantoor opgepakt. Ook op Europees niveau heeft de EU Commissie de corona-uitbraak bestempeld als een uitzondering van de reguliere EU-controle. Dat heeft voor Skal als gevolg dat we op afstand de jaarlijkse bezoeken gaan organiseren. Dit geldt vooralsnog voor de laagste risico categorie bedrijven (bereiding/landbouw). Uiteraard worden de betrokken bedrijven daarover geïnformeerd.

We zien wel dat de corona crisis heftig is voor de financiële gezondheid van bedrijven. Meerdere bedrijven vragen uitstel aan bij Skal van hun financiële verplichtingen. Skal is geen bank, dus dat raakt ons ook.

3. Notulen van 02 december

Akkoord en bij deze vastgesteld.

4. Aanwijzen primair aanspreekpunt namens de AR

Het voorstel is om de technisch voorzitter, Ineke Mastenbroek, het primaire aanspreekpunt voor de Ar te laten zijn. Alle adviezen van de Ar aan het bestuur worden vooraf via de mail aan de Ar voorgelegd en de voorzitter bespreekt de adviezen dan met het bestuur van Skal.

De Ar mandateert hierbij de voorzitter als primair aanspreekpunt voor het bestuur. Mocht er aanleiding voor zijn, kan het mandaat door de Ar altijd worden ingetrokken.

De Ar neemt hierover een unaniem besluit.

5. Uitbreiden AR met vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties

De consumenten organisaties die benaderd zijn (die voor een zitting in de Ar het meest geschikt lijken vanwege hun deskundige onafhankelijkheid), Stichting Milieu Centraal en het Voedingscentrum, hebben afwijzend op deelname aan de Ar gereageerd. Het is de bedoeling om persoonlijk deze organisaties te bewegen hun standpunt om deel te nemen aan de Ar te herzien. Als de Ar leden nog ideeën hebben dan kunnen die aan de secretaris, Ellis de Vries, doorgegeven worden. Het moet om consumenten organisaties gaan. Dat is statutair vastgelegd.

6. Vergoeding van de Ar leden

Vooralsnog biedt Skal voor deelname aan de Ar een kilometervergoeding. Hierover zijn vanuit de Ar vragen gesteld. Het bestuur biedt nu de mogelijkheid van een vacatievergoeding per aanwezige vergadering. Helaas heeft de voorzitter weinig reacties op mogen ontvangen. Het voorstel van de voorzitter is om het nu voorlopig te laten zoals het is en nog geen definitief standpunt over in te nemen. Vandaag neemt de Ar geen besluit over de vacatievergoeding, dus blijft de kilometervergoeding voorlopig staan.

7. Stofkam door het reglement

Komt terug op de agenda.

8. Onderwerpen die door de Ar op 02 dec 2019 hebben aangedragen via memo-geeltjes

Het borgen van de onafhankelijkheid en partijdigheid; Hoe voert de inspecteur zijn werkzaamheden nu precies uit en moet dit wellicht verbeterd worden. Hoe wordt dit proces onbevooroordeeld uitgevoerd.

Joost Van Alphen; als de controleur/inspecteur een punt aantreft dat niet standaard in de inspectie vragenlijst wordt meegenomen, dan ontstaat er veelal een grijs gebied. Op de een of andere wijze lijkt het vast te lopen bij de binnendienst. Daarmee vergroot je het risico op een afwijking. De voorzitter acht dit minder van toepassing op het beschreven onderwerp. Over dit punt van Van Alphen wordt later op terug gekomen.

Risico inventarisatie; Het inrichten van het toezicht arrangementen. Voor de volgende keer wordt de Ar hierover geïnformeerd.

De voorzitter zal een onderwerpen lijst n.a.v. deze memo-geeltjes opstellen.

9. Meerjarenvisie Skal door de directeur aan de hand van de bijgevoegde presentaties

Voortgang inspecties 2018-2019

In 2018 is de voortgang minder soepel verlopen. Er was een tekort aan inspecteurs, er was afscheid genomen van CUC, terwijl de arbeidsmarkt voor ervaren inspecteurs krap was, waardoor Skal eerst geïnvesteerd heeft in opleiding en kennis.

Het positieve effect van 2018 was dat in 2019 meteen begonnen is met goed opgeleide inspecteurs. Dat heeft in het jaar 2019 geresulteerd in het feit dat Skal in november 2019 klaar was met de geplande inspecties. Er zijn aanzienlijk meer inspecties uitgevoerd, 2000 inspecties meer dan in 2018.

In 2018 zien we een zelfde groei% aan nieuwe bedrijven vergelijkbaar met 2016 en 2017. Maar in 2019 wordt die groeicurve niet doorgezet. Een aantal bedrijven die een kleine bio activiteit hadden met gangbaar stopten met die bio werkzaamheden. En er zijn veel bedrijven samengevoegd. Die trend zet zich door in 2020. In landbouw is de groei stil komen te staan, aan de bereidingskant zien we een kleine groei.

De herinspecties laten wel een duidelijke verbetering zien; dat zijn de opvolging van de controles op afwijkingen. Het aantal toezichtinspecties is keurig volgens planning

verlopen alsook de verplichte monsternames. Daarbij moet wel in ogenschouw worden genomen dat de Guideline landen door EU Commissie is uitgebreid. Dat heeft tot een aanzienlijke uitbreiding van de verplichte monsternames op die partijen uit die Guideline landen geleid. Daaruit volgt ook een hoger % aan vastgestelde residuen in die bemonsterde partijen en het decertificeren van partijen. Dit proces legt een beslag op het juridische vermogen en de specialistische kennis binnen Skal. Over deze residu partijen worden met name bezwaar en beroepsprocedures gevoerd. Dus een ogenschijnlijke eenvoudige uitbreiding op Europees niveau van de Guideline landen heeft voor Skal verstrekkende gevolgen op de capaciteit. Als dit vertaald wordt naar de financiën; de inkomsten op basis van de inspecties zijn lager dan begroot. De abonnementsinkomsten zijn ook lager uitgevallen. De extra inspecties hebben een hoger % aan inkomsten gegenereerd. In 2019 hebben we minder kosten gemaakt dan begroot. Dit vanwege een efficiëncyslag op inspectiekosten. Er zijn wel een aantal risico posten begroot die lager zijn uitgevallen; zoals de WOB kosten. Het resultaat is positief.

Het aantal bezwaar- en beroepszaken en klachten en informatieverzoeken in 2019 laat een forse toename zien vergeleken met 2018. Het juridificeren van het werkveld zet in 2020 door. We verwachten een verdubbeling van de kosten hiervan. Dit kunnen we niet beheersen. We zouden dit thema met de sector kunnen bespreken. De kosten wordt door een klein aantal bedrijven veroorzaakt, die afgewenteld wordt op alle Skal-geregistreerden. Maar ieder bedrijf mag gewoon haar recht zoeken als zij zich niet kan vinden in een besluit van Skal. Aan dat grondrecht wordt niet getornd.

Joost Van Alphen: Is het de bedoeling dat de Ar standaard een oordeel velt over de begroting?

Nicolette Klijnhout: Nee niet over de gehele begroting, maar er zijn uiteraard wel posten waar de Ar in de toekomst een visie en een richting als advies kan meegeven aan het bestuur.

Jan Groen: Kunnen de kosten van juridische trajecten 1 op 1 afgewenteld worden op de veroorzakers ervan?

Nicolette Klijnhout: Nee, zo makkelijk kan dat juridisch niet. Die wettelijke grondslag van een soort 'doorberekenen op de veroorzakers van de kosten' bestaat niet.

Visie

MT, bestuur, DB Bionext en LNV hebben op de meerjaren visie input geleverd. Als de Ar al 'life' was geweest, was er uiteraard ook input van de Ar gevraagd. Neemt niet weg dat op onderdelen de Ar haar inbreng kan nemen op deze visie.

De biologische waarde aantoonbaar bewaken, dat is een EU verplichting. Dit gaan we inrichten op de NC-lijst. De bewaking van dierenwelzijn is daar een voorbeeld van. Dus het beleid wordt stringenter. Tuchtrect zou als sanctiebeleid daarop kunnen worden toegepast. Wat Skal voorheen op dierenwelzijnszaken niet deed.

We controleren uiteraard de technische productievoorschriften uit de(nieuwe) EU-verordening, niet alle bio aspecten zijn daarin uitgewerkt. Vb 'Zorg' en 'Eerlijk'. In de Demeter-en Eko labels krijgen die termen wel expliciet aandacht. Dit zijn meer private onderwerpen die op korte termijn voorlopig niet in de omgeving van Skal zullen terug zien. Maar belangrijk zijn deze onderwerpen wel degelijk. Skal moet er alert op blijven. Met name op extra eisen van 'beter leven' - keurmerk.

Harrie Jansen; Hoe wordt het plus pakket met extra eisen in de primaire sector nu door Skal geborgd?

Nicolette Klijnhout; Een extra eis aan een keurmerk is een private activiteit. Dus een extra norm en het controleren ervan heeft gevolgen voor het inrichten van ons financiële kader. Met LNV moeten we eerst de basis financiering / tariefsystematiek goed afspreken, voordat we die vertaalslag kunnen maken naar private normen en die meenemen in de inspecties.

Luuk Schouten; We moeten dit punt goed bewaken, dit moet op de agenda blijven.

Voorzitter vraagt aan de leden of men op de presentatie van Nicolette willen reageren?

Harrie Janssen; De sectoren zijn bezig om de bovenwettelijke eisen op te stellen en daaraan verder invulling aan te geven. Skal moet dit samen met de sectoren oppakken om het draagvlak onder de producenten te vergroten.

Nicolette Klijnhout; Het is evident dat Skal samen moet optrekken in deze ontwikkeling van bovenwettelijke extra eisen. Het zal Skal echt helpen als de Ar daarover een uitdrukkelijk advies dan wel standpunt over inneemt binnen het huidige Skal toezicht.

Voorzitter; zijn er leden die een ander oordeel willen inbrengen hierover?

Nee die zijn er niet. Dan stelt de Voorzitter vast dat hierover een advies geformuleerd wordt naar het bestuur. Dat advies krijgen de Ar leden vooraf te zien om hun instemming erover te kunnen geven. Het doel is dat Skal bovenwettelijke en extra eisen naast de certificeringseisen meenemen in het toezicht kader en financiële afspraken met LNV.

Adequaat en effectief sanctiebeleid

Sanctie gaat over tuchtrecht en opschorting als ook decertificering. En niet over lichte dan wel kritieke afwijkingen die in het certificeringsproces hersteld kunnen worden. Na onderzoek is naar voren gekomen dat de collegae keuringsdiensten zoals bijv. de COKZ een ander tuchtrecht model hanteren. In tegenstelling tot Skal hebben zij ervaring met het arbitrage model. Zij hebben een onafhankelijk voorzitter (jurist) en technische deskundigen/experts die tuchtrecht boetes opleggen. Ze komen vaak bijeen. Draagvlak binnen de sector is groot en de juridificering is lager. Dus minder advocaten en andere adviseurs. Bij Skal is het anders georganiseerd. Bij Skal bestaat de voorzitter uit 2 leden van de rechterlijke macht en een tweetal deskundige adviseurs. Die maximaal 2 keer per jaar bijeenkomen voor maximaal 2 zaken per zitting. Dit is het rechtbank model. Ons model is niet effectief. Dit jaar gaan we over schakelen naar een ander tuchtrechtmodel. Decertificering en opschorting leidt bijna altijd tot een zaak voor het CBB (College van Beroep voor het bedrijfsleven).

Daarnaast gaat Skal zich bezig houden op het toezicht op niet-geregistreerden. Het toezicht daarop wordt samen ingeregeld met de NVWA. De mogelijke boete komt dan niet toe aan Skal maar komt ten goede aan de NVWA.

Joost Van Alphen; Het opschorten dan wel decertificeren in de primaire sector heeft iets weg van een kanon op een mug schieten. Het zal mooi zijn als we tussen vormen kunnen ontwikkelen.

Nicolette Klijnhout; beaamt deze stelling. Ook al vindt RTL dat niet.

EU-wet en regelgeving

Nieuwe verordeningen op EU niveau grijpen in op onze financiële structuur. Skal is als ZBO verplicht rekening te houden met andere wet en regelgeving. Zoals de Wob (en de opvolger daarvan de Woo; Wet Open Overheid) en de AVG (dat is de privacywet Algemene Verordening Gegevensbescherming). De impact hiervan is zeer zeker fors te noemen.

Er zou een kamer debat over Skal volgen n.a.v. RTL item over het toezicht op bio. Alleen dat is niet doorgedaan. En dit debat komt niet op korte termijn terug op de Haagse politieke agenda.

Op 20 mei is een rapport van de Algemene Rekenkamer gepland; we kennen de conclusies niet, maar we verwachten dat de Algemene Rekenkamer van mening is dat de Minister het vertrouwen van de consument ten opzichte van het keurmerk biologisch wellicht onvoldoende met waarborgen heeft ingericht.

Nieuwe toezichtsarrangementen 2020 -2021

De nieuwe verordening verplicht Skal tot 5 vormen van toezicht;

- Het B2C; directe verkoop van bioproducten aan consumenten m.u.v. uitsluitend voorverpakte producten aan consumenten. Dus ook marktkramen komen onder een toezicht van Skal. De financiering van dit toezicht is nog onderwerp van gesprek met LNV.
- Licht toezicht, dus eens per 2 jaar controle; dan gaat het om laag risico bedrijven; lager tarief
- Standaard toezicht
- Zwaar toezicht, dat zijn 10% hoog risico bedrijven die een hoger tarief betalen
- Pro actief toezicht op niet-geregistreerden.

Deze toezichtsarrangementen kunnen leiden tot de ontwikkeling van digitale tools, bijvoorbeeld bij niet-geregistreerden. We gaan als Skal niet de auto in en crossen door NL op zoek naar niet geregistreerden. Ons financieringsmodel heeft met deze nieuwe ontwikkeling geen rekening mee gehouden. Dit moet ook nog met LNV verder besproken worden, want het is de vraag of we dit kostenaspect van niet-geregistreerden uit smeren over alle geregistreerden.

De voorzitter stelt vast mede n.a.v. een opmerking van Gerard Hardeman dat dit toezicht van niet-geregistreerden binnen de sector als een belangrijk vraagstuk wordt ervaren. Luuk Schouten hecht er belang aan om vast te houden aan het belang van fysieke inspecties en onaangekondigde controles en niet alleen digitale inspecties uit te voeren. Nicolette Klijnhout deelt deze opvatting, Skal zal altijd fysieke controles uitvoeren, dat blijft noodzakelijk.

Digitalisering

Binnen Skal zijn we gewend geraakt aan digitaal werken, maar we willen verder professionaliseren. We bouwen aan een database. We hoeven de data niet fysiek te hebben, maar wel makkelijk kunnen raadplegen. Skal heeft financiële ruimte om deze investering te doen. Een aantal projectengroepen binnen Skal houden zich hier mee bezig.

Het is voor Skal essentieel dat er gewerkt wordt vanuit de biologische waarde en dat we niet alleen certificeren, maar ook een Bio-Autoriteit kunnen zijn. Dat betekent kritisch door de documenten lopen en meer borging door extra info aan elkaar te koppelen.

Henk Spruijt: Graag nog een nadere toelichting over het proces dat Skal zal doormaken van certificering naar kennis autoriteit.

Nicolette Klijnhout; Skal is van origine een organisatie die een certificaat afgeeft en het certificeringsproces zorgvuldig bewaakt. Daar worden we door de Raad van accreditatie op gecontroleerd. Die beweging naar kennis deskundige zien we nu ontstaan. De nieuwe verordening zal ook leiden tot een taakverzwaring voor Skal. Doordat Skal meer data gaat verzamelen, zal de kennis binnen Skal vergroten. We zien het nu in de juridische procedures. Skal heeft de specifieke kennis en we kunnen niet volledig terug vallen op de kennis van LNV op dat vlak. LNV kan ons niet zo maar even bij staan in juridische procedures, omdat zij onvoldoende specifieke kennis hebben in de materie. Dat is zo gegroeid.

Corneel van Rijn: Betekent deze ontwikkeling dat Skal gesplitst zal worden in een control body?

Nicolette Klijnhout: Dat wordt op dit moment niet gewenst door LNV.

Bevindingen m.b.t. HFAA

Dat is de auditcommissie van de Europese Commissie. Ze hebben inspecties bijgewoond en drie dagen op kantoor geweest. In feite controleren ze of LNV de verplichtingen vanuit de verordeningen voldoende geïmplementeerd heeft.

De HFAA heeft geconcludeerd dat het toezicht door LNV op Skal onvoldoende is. Dit is een bekende discussie en wordt vooral ingegeven door het feit dat men binnen Europa de figuur van zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) niet kent. Dit komt standaard in elke Europese audit terug. De verwachting is dan ook dat de EU de uitleg van wat een ZBO inhoudt zal accepteren. Tot dusverre is dat geen probleem geweest.

Wat wel een mogelijke impact kan krijgen is de rolverdeling tussen Skal, RVO en de douane. In die relaties heeft de HFAA auditor geconstateerd dat dit toezicht anders moet worden georganiseerd. Dit punt lijkt op oplosbaar.

Een andere belangrijke waarneming is dat de interpretatie van de Guideline anders moet; geen monsternamen per zending maar een monsternamen per certificaat per import. Hiermee krijgen we een verdubbeling van het aantal monsternamen. Afgelopen maand hebben we hier actie op ondernomen. En de betrokkenen over geïnformeerd. Dus dit punt is door Skal aangepakt.

Het risico gericht toezicht via het thematisch toezicht door Skal moet anders worden georganiseerd. Elk hoog risicobedrijf moet twee keer per jaar volledige gecontroleerd worden volgens deze HFAA-audit.

Deze constatering wordt zeer zeker opgevolgd in het nieuwe toezichtsarrangement op basis van de nieuwe verordening. Door de beperkingen van de corona crisis wordt niet verwacht dat we twee intensieve inspecties per jaar per hoog risico bedrijf dit jaar kunnen uitvoeren. Als de mogelijkheid bestaat doen we het wel.

De HFAA-auditor is van mening dat in het eerste jaar de bedrijven in omschakeling een certificaat moeten hebben en niet in het tweede jaar. Dit gaat Skal aanpassen.

Tot slot wordt de lengte van de inspecties als kort beschreven. De massabalans zou te weinig aandacht krijgen. Skal zou zich meer moeten beperken in het aantal inspecties op een dag. De impact van deze opmerking is in potentie groot. Zoals voor elke audit geldt, geldt dat hier ook. LNV zal gemotiveerd een reactie op de audit geven. Tevens moet Skal binnen OFIS de meldingen procedure nog strakker moeten inrichten. Dit zal leiden tot meer documenten. De interne traceerbaarheid ook voor bedrijven neemt aan belang toe. Positieve elementen die zeker genoemd zijn, is de open en transparante houding van Skal naar de HFAA auditor, dat Skal beschikt over deskundig en gemotiveerd personeel. Dat in het algemeen de OFIS meldingen door Skal goed worden afgerond. Men was zeer te spreken over ons klanten portaal en onze digitale agenda en de voorbereiding op de nieuwe bio verordening.

Aanpak nieuwe tariefsystematiek

We zijn begonnen met een nieuwe toerekeningsmethode aan de hand van een tijdschrijf systeem. Nicolette Klijnhout wil graag vanuit de Ar vernemen hoe men de tariefmethodiek ervaart, zodat Skal die vooraf kan meenemen.

Luuk Schouten: Als ik het goed begrepen heb, zijn algemene kosten vb. op basis van de WOB en toezicht op niet geregistreerde kosten die ten laste bij LNV gebracht moeten worden. Als Ar moeten we kritisch beoordelen welke algemene kosten nog meer ten laste van LNV gebracht kunnen worden. Wellicht de importkosten op het moment dat een product door Skal bemonsterd moet worden en dan vervolgens verder in Europa verhandeld wordt en dus de partij wordt niet op Nederlandse markt verhandeld.

Nicolette Klijnhout: Ik zie graag een advies van de Ar hierover.

Joost van Alphen: Is een privaat verzoek op toezicht mogelijk?

Nicolette Klijnhout: Het is evident dat Skal een kostprijs methode zal toepassen als er private vragen beantwoord zouden kunnen worden. Dat is het probleem ook niet. Fiscaal loopt Skal dan tegen een aantal uitdagingen aan. Een ZBO heeft namelijk een ander belastingregime dan een privaat bedrijf. De kosten van toerekening is daarom ook anders. De private verantwoording vindt dan in een mogelijke andere Skal organisatie plaats. Dit is geen simpel te bewandelen pad.

OFIS meldingen

Nederland heeft grote importeurs. Dus we hebben veel OFIS meldingen. Dit is conjunctuur gevoelig.

10. Nieuwe vergaderdata

22 juni 2020 bij Luuk Schouten Orangerie Eyckenstein Dorpstraat 193 te Maartensdijk.

11. Rondvraag

Hier wordt geen gebruik van gemaakt, complimenten aan de directeur voor de heldere uiteenzetting.